

RAZVOJ TURISTIČKE DESTINACIJE OPĆINE VRSAR

Jagrović, Tea

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:391849>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-12**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Tea Jagrović

RAZVOJ TURISTIČKE DESTINACIJE OPĆINE VRSAR

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2023.

Tea Jagrović

RAZVOJ TURISTIČKE DESTINACIJE OPĆINE VRSAR

**DEVELOPMENT OF MUNICIPALITY VRSAR AS A TOURIST
DESTINATION**

ZAVRŠNI RAD

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

POSLOVNI ODEJL

STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Kolegij: Osnove specifičnih oblika turizma

Mentor: dr. sc. Mateja Petračić, prof. struč. stud.

Matični broj studenta: 0618619013

Karlovac, rujan 2023.

ZAHVALA

Posebnu zahvalu želim uputiti svojoj mentorici, profesorici Mateji Petračić, što je prihvatila mentorstvo za ovaj završni rad i pokazala veliko strpljenje te me usmjeravala svojim profesionalnim savjetima. Zahvaljujem se svim profesorima na pruženom znanju tijekom studiranja. Također, želim se zahvaliti svojim cimericama, kolegicama i kolegama koji su uljepšali vrijeme studiranja.

I na kraju veliko hvala mojoj obitelji koja mi je omogućila ovo studiranje u drugom gradu i bila uz mene u svim trenucima!

SAŽETAK

Tema ovog rada je razvoj turističke destinacije Općine Vrsar. Općina Vrsar nalazi se u Istarskoj županiji u zapadnom dijelu. Glavne gospodarske grane su poljoprivreda, ribarstvo i turizam. Važna resursna osnova za razvitak turizma u ovoj destinaciji su prirodni i antropogeni resursi koji pridonose turističkoj ponudi. Napravljene su analize dolazaka i noćenja turista u Općinu Vrsar, analiza smještajnih kapaciteta po kategorijama te analiza okruženja. Usporedbom vremenskog razdoblja od 2020. do 2022. godine, najveći broj dolazaka i noćenja ostvarili su turisti iz Njemačke, Slovenije, Austrije i Italije. Po vrstama smještajnih kapaciteta najviše je dolazaka i noćenja ostvareno u kampovima te hotelima i turističkim naseljima. U Općini Vrsar najviše je registriranih poduzeća za djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Vrlo je važno pratiti trendove te voditi računa o održivom razvoju destinacije jer se na taj način privlače turisti. U Općini Vrsar prevladava sezonalnost što znači da najveći broj posjetitelja dolazi u ljetnim mjesecima. Općina ima potencijal za razvitak specifičnih oblika turizma.

Ključne riječi: Općina Vrsar, specifični oblici turizma, smještajni kapaciteti, turistička destinacija

SUMMARY

The topic of this paper is the development of the tourist destination of Vrsar Municipality. Vrsar Municipality is located in the western part of Istria County. The main economic sectors are agriculture, fishing and tourism. Important resources for the development of tourism in this destination are natural and anthropogenic resources that contribute to the tourist offer. Analyses of tourist arrivals and overnight stays in Vrsar Municipality have been conducted, as well as analyses of accommodation capacities by categories and surroundings analysis. By comparing the time period from 2020 to 2022, the highest number of arrivals and overnight stays were achieved by tourists from Germany, Slovenia, Austria and Italy. In terms of types of accommodation facilities, the highest number of arrivals and overnight stays were recorded in campsites, hotels and tourist resorts. Vrsar Municipality has the highest number of registered companies engaged in accommodation services and food preparation and serving. It is very important to follow trends and take care of sustainable development of the destination in order to attract tourists. In Vrsar Municipality, seasonality prevails, meaning that the largest number of visitors come during the summer months. The Municipality has the potential for the development of specific forms of tourism.

Key words: Municipality of Vrsar, specific types of tourism, accommodation capacity, tourist destination

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka, metode prikupljanja i obrade podataka	1
1.3. Sadržaj rada	1
2. POVIJEST OPĆINE VRSAR	2
3. INVENTARIZACIJA RESURSA ZA RAZVOJ TURIZMA	4
3.1. Opće značajke Općine Vrsar	4
3.2. Demografske značajke Općine Vrsar	6
3.3. Gospodarske značajke Općine Vrsar	7
3.4. Prometna povezanost	9
4. TURISTIČKA RESURSNA OSNOVA OPĆINE VRSAR	10
4.1. Prirodni turistički resursi.....	10
4.2. Antropogeni turistički resursi.....	12
4.3. Turističke manifestacije.....	14
5. ANALIZA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA OPĆINE VRSAR	16
6. ANALIZA STANJA	21
6.1. Analiza stanja turističkog prometa Općine Vrsar.....	21
6.2. Analiza emitivnih turističkih tržišta.....	22
6.3. Analiza dionika.....	25
6.3.1. Javni sektor.....	25
6.3.2. Gospodarski sektor	27
6.3.3. Civilni sektor	28
6.4. Analiza okruženja	29
7. SWOT ANALIZA OPĆINE VRSAR	32
8. SPECIFIČNI OBLICI TURIZMA OPĆINE VRSAR	35
8.1. Nautički turizam	35
8.2. Kamping turizam	36
8.3. Manifestacijski turizam.....	37
8.4. Kulturni turizam	38
9. ZAKLJUČAK	39
POPIS LITERATURE	41
POPIS TABLICA	43
POPIS SLIKA	43
POPIS GRAFIKONA	44

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada je analizirati turističke aktivnosti Općine Vrsar, to jest analiza njezinih obilježja, resursa, sektora, turističkog prometa i SWOT analize. Cilj rada je prikazati koji čimbenici utječu na daljnji razvoj specifičnih oblika turizma u Općini Vrsar.

1.2. Izvori podataka, metode prikupljanja i obrade podataka

Prilikom izrade ovog rada korišteni su sekundarni izvori podataka koji su prikupljeni iz stručnih knjiga, internetskih stranica te statistički podatci prikupljeni od Turističke zajednice Općine Vrsar. Za interpretaciju i prikaz podataka korištene su statističke metode koje su prikazane pomoću tablica i grafikona. Tijekom izrade rada korištene su metode deskripcije, metode analize i sinteze, statistička metoda te metoda istraživanja za stolom.

1.3. Sadržaj rada

Sadržaj završnog rada podijeljen je u devet međusobno povezanih cjelina. U uvodu, prvoj cjelini, su definirani predmet i cilj rada, izvori, metode prikupljanja i obrade podataka te sadržaj i struktura rada. U drugoj cjelini prikazana je povijest Općine Vrsar. U trećoj cjelini rada prikazana je inventarizacija resursa za razvoj turizma koja obuhvaća opće, demografske i gospodarske značajke te prometnu povezanost. Zatim je u četvrtoj cjelini navedena turistička resursna osnova Općine Vrsar koja podrazumijeva prirodne i antropogene resurse te turističke manifestacije. U petoj cjelini analizirani su smještajni kapaciteti. Nadalje u slijedećoj cjelini analizirano je stanje turističkog prometa, emitivna tržišta te analiza dionika pod koje spada javni, gospodarski te civilni sektor i analizirano je okruženje. SWOT analizom su utvrđene snage, slabosti, prilike i prijetnje Općine Vrsar. Pri kraju rada, analizirani su specifični oblici turizma koji imaju potencijal za razvitak u destinaciji. U zaključku su navedene sve bitne informacije i stavovi. Na samom kraju rada, nalazi se popis literature, tablica, ilustracija i grafikona.

2. POVIJEST OPĆINE VRSAR

Općina Vrsar, smještena u Istarskoj županiji, dobila je svoj naziv od talijanske riječi Orsera. Raniji dokumenti navode različite varijante imena poput Ursaria, Ursarium, Vrsarium i Orsaria. U srednjem vijeku, mediteranski pomorci plovili su duž zapadne obale Istre i koristili pitku vodu s izvora na obali između Funtane i Vrsara. To je pridonijelo nazivu Ursaria, koji je označavao obalu između Funtane i Lima. Naziv je bio poznat tijekom rimskog i bizantskog doba.¹

U ranom srednjem vijeku, Slaveni su prilagodili naziv svojem izgovoru, što je rezultiralo hrvatskim nazivom Vrsar. U vrijeme rimske vlasti u Istri, nastalo je novo naselje na području Vrsara koje je obuhvaćalo privatne i javne zgrade. Bogati rimski aristokrati posjedovali su poljoprivredna dobra u tom području, koja su uključivala stambeno-gospodarske zgrade poznate kao „villa rusticae“.

Vrsar je u rimskom razdoblju bio iznimno važno istarsko trgovište za proizvode ratarstva i stočarstva. Blizina talijanskog grada Ravenne povoljno je utjecala na razvoj trgovine u Vrsaru. Istarski poljoprivredni proizvodi bili su vrlo cijenjeni na rimskom tržištu.

U 2. i 3. stoljeću, kršćanstvo se počelo širiti Vrsarom, a u 4. stoljeću postao je važno starokršćansko središte zajedno sa Porečom i Pulom.

Podjelom Rimskog Carstva Vrsar spada pod vlast Zapadnog Rimskog Carstva te je u njegovom sastavu sve do njegova pada 476. U drugoj polovici 5. stoljeća propada Zapadno Rimsko Carstvo te Istra dolazi pod vlast germanskih osvajača Gota. Bizantski car Justinijan porazio je Gote i Istru pripojio 538. godine Istočnom Rimskom Carstvu u čijem vlasništvu ostaje do kraja 8. stoljeća. Tijekom tog vremena Hrvati su se naselili u Vrsaru dolinom Drage te preuzeli vlast nad njim.

U razdoblju od 10. do 18. stoljeća Vrsar je bio administrativni centar grofovije porečkih biskupa, koji su vladali u ime rimskih papa. Porečki biskupi povjerili su upravu nad Vrsarom svojem upravitelju, dok su posjede dodjeljivali različitim vazalima. Najznačajniji izvor prihoda za Porečku biskupiju bili su biskupski posjedi u Vrsaru i okolici.

¹ Milotić I., **Vrsar poviješću i zbiljom**, Vrsar, Turistička zajednica Općine Vrsar

U doba renesanse i baroka, vrsarski kamenolomi bili su eksploatirani, a visokokvalitetni kamen izvezio se u Veneciju za izgradnju palača, crkvi i mostova. U drugoj polovici 18. stoljeća, mletačka vlast ukinula je crkvenu grofoviju, što je rezultiralo time da Vrsar spada pod vlast mletačkih vođa. U 19. stoljeću Vrsar je predstavljao malu seosku općinu u sastavu Poreča. Između starog Vrsara i mora gradile su se nove kuće, a u zaljevu je izgrađeno pristanište. Početkom svibnja 1945.godine, Vrsar je oslobođen.

3. INVENTARIZACIJA RESURSA ZA RAZVOJ TURIZMA

3.1. Opće značajke Općine Vrsar

„Prostor je temeljni prirodni resurs na kojem se odvija turizam, jer dijelovi prostora svojom turističkom atraktivnošću privlače ljude iz drugih krajeva da ih posjete“.²

Općina Vrsar smještena je na zapadnom priobalnom dijelu istarskog poluotoka, južno od grada Poreča. Prostire se duž sjeverne obale Limskog zaljeva, na istoku i sjeveroistoku graniči sa Općinom Sv. Lovreč, na sjeveru s Gradom Porečom te na sjeverozapadu sa Općinom Funtanom.³

Slika 1. Geografski položaj Općine Vrsar

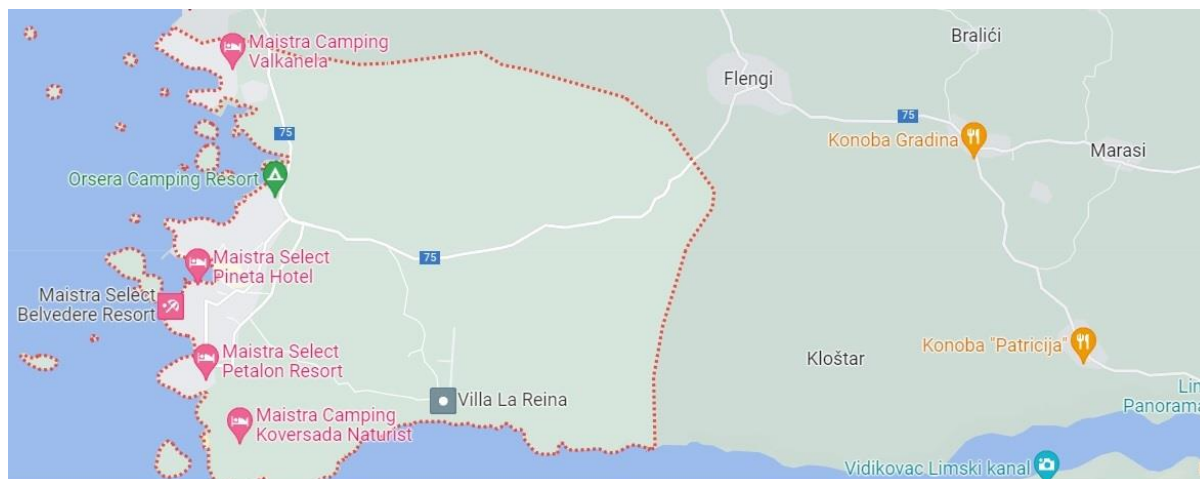
Izvor: Google maps, dostupno na: <https://www.google.com/maps>, (29.05.2023.)

² Bartoluci, M.,; Škorić, S.,; Andrijašević, M.: **Menadžment sportskoga turizma i njegovih srodnih oblika**, str. 44., Zagreb, 2021. (24.06.2023.)

³ Miličić, I.,; Zupanc, I.: **Vrsar poviješću i zbiljom**, Turistička zajednica Općine Vrsar, str. 6-7., Vrsar, 2013. (29.05.2023.)

Zauzima površinu od 37,7 km² te obuhvaća ukupno devet naselja, pod Općinu Vrsar spadaju naselja Flengi, Begi, Bralići, Delići, Gradina, Kloštar, Kontelići, Marasi te Vrsar. Naseljena područja većinom se nalaze u središnjem i istočnom dijelu općine.

Slika 2. Naselja Općine Vrsar

Izvor: Google maps, dostupno na: <https://www.google.com/maps>, (29.05.2023.)

Morfološke značajke Općine Vrsar su razvedenost priobalja sa osamnaest otoka, brojnih uvala i zaljeva, dok se unutrašnjost izmjenjuje sa brojnim pošumljenim brežuljcima i ravničarskim dijelovima. Veliki dio zauzima zaštićena šuma Kontija.

Okružuju je otočići i hridi: Figarolica, Lakal, Salamon, Zavata, Galiner, Sv. Juraj, Longa, Gusti školj, Tuf, Galopun, Koversada i Orlandin. Svake godine dobiva nagradu za najuređenije mjesto u državi.

*„Turistička destinacija je mjesto konzumacije turističkog proizvoda i provođenja slobodnog vremena (odvijanja aktivnosti). Promatra se kao prostorna jedinica u kojoj se ostvaruje turistički promet temeljem raspolaganja turističkim kapacitetima“.*⁴

Općina Vrsar je uspješna destinacija sa dobro razvijenom turističkom ponudom. Njezin razvoj se temelji na visokokvalitetnim turističkim proizvodima obogaćenim bogatom kulturnom baštinom te očuvanim prirodnim resursima.

⁴ Gržinić, J.: **UVOD U TURIZAM povijest razvoj i perspektive**, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 2019., str.79 <https://core.ac.uk/download/pdf/197591034.pdf>, (19.06.2023.)

Jedan od temeljnih razvojnih resursa Općine Vrsar je more i priobalje. Prema reljefnim i geološkim obilježjima, Vrsar pripada području tzv. „Crvene Istre“, koje se karakterizira sa niskim i valovitim ravnjakom sa relativno niskim reljefnim oblicima visine između 30 i 100 metara. Tlo u tom području je crveno i krško, sa poroznom strukturom.

Blizina mora uz nizak reljef uveliko utječe na klimatske osobitosti Općine Vrsar. Na području Općine prevladava mediteranska klima sa toplim ljetima te blagim i kišovitim zimama.

Srednja godišnja količina oborina iznosi oko 930 mm. Flora u tom području obuhvaća zimzelenu i listopadnu vegetaciju šuma, kao i šikare i travnjačku vegetaciju.

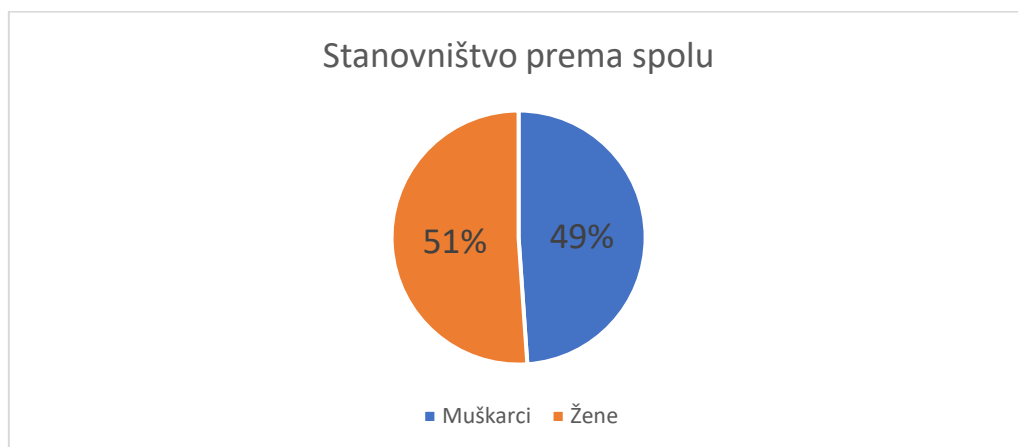
3.2. Demografske značajke Općine Vrsar

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, Općina Vrsar ima ukupno 1.923 stanovnika. Od toga, 48,9 % čine muškarci, a 51,1 % čine žene. U prethodnom popisu iz 2011. godine, Općina je imala 2.162 stanovnika, od toga 49,8 % činili su muškarci, a 50,2 % činile su žene. Broj kućanstava prema popisu iz 2021. iznosi 720. Prosječna starosna dob lokalnog stanovništva iznosi 45,4 godina. Prema nacionalnoj pripadnosti, najveći udio stanovništva čine Hrvati sa udjelom od 80,60 %. Ostali manji udjeli uključuju Albance s udjelom od 1,56 %, Austrijance sa udjelom od 0,05 % te Bošnjake, Crnogorce i Čehe sa udjelom od 0,26 %. ⁵

Grafikon 1. prikazuje stanovništvo Općine Vrsar prema spolu, 49 % čine muškarci te 51% čine žene.

⁵ Državni zavod za statistiku, dostupno na: <https://dzs.gov.hr/>, (01.06.2023.)

Grafikon 1. Stanovništvo Općine Vrsar prema spolu (2021.)

Izvor: Državni zavod za statistiku, dostupno na: <https://dzs.gov.hr/>, (01.06.2023.)

Na grafikonu je vidljivo da 49 % stanovnika čine muškarci, dok 51 % stanovnika čine žene. Ova raspodjela pokazuje blagu pretežitost ženskog stanovništva u Općini Vrsar.

3.3. Gospodarske značajke Općine Vrsar

Gospodarstvo Općine Vrsar danas je usmjereno na razvoj turističkih ponuda. Prevladavaju trgovačka društva s ograničenom odgovornošću koja se bave trgovinom, ugostiteljstvom, turizmom i uslugama. Turistička djelatnost je najizraženija tijekom sezone, posebno tijekom ljetnih mjeseci kada dolazi do najvećeg broja posjetitelja. Turizam igra ključnu ulogu u lokalnom gospodarstvu te pruža značajan doprinos općinskom razvoju.

Tablica 1. prikazuje broj zaposlenih po područjima djelatnosti u vremenskom razdoblju od 2020. do 2022. godine.

Tablica 1. Broj zaposlenih po područjima djelatnosti u 2020., 2021. i 2022. godini

DJELATNOST	BROJ ZAPOSLENIH		
	2020.	2021.	2022.
POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	17	18	16
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	52	50	49
GRAĐEVINARSTVO	46	30	33
TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	30	33	31
PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	7	5	10
DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	74	84	100
POSLOVANJE NEKRETNINAMA	2	0	0
STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	11	13	13
ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	24	20	20
OBRAZOVANJE	3	3	3
UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	49	52	50
UKUPNO SVE DJELATNOSTI	315	308	325

Izvor: Financijska agencija, FINA dostupno na: <https://www.fina.hr/>, (02.06.2023.)

Prema analizi statističkih podataka vidljivo je da, u vremenskom razdoblju od 2020. do 2022. godine, najviše zaposlenih osoba ima u okviru pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, zatim u djelatnosti umjetnosti zabave i rekreacije te u prerađivačkoj industriji. Najmanji broj zaposlenih bilježi se u području poslovanja nekretninama i obrazovanju. To može ukazivati na manju potražnju ili aktivnost u tim sektorima. Primjećuje se značajan pad zaposlenosti od 100 % u djelatnosti poslovanja nekretninama, što može biti posljedica različitih čimbenika, kao što su promjene na tržištu ili drugi utjecaji. Ukupan broj zaposlenih u 2021. godini zabilježio je pad za 2,3 %, što se može pripisati utjecaju pandemije COVID-19 na gospodarske aktivnosti. Međutim, u 2022. godini primijećen je porast broja zaposlenih za 3,17 % u odnosu na 2020. godinu, što može ukazivati na postupni oporavak gospodarstva.

3.4. Prometna povezanost

Općina Vrsar ima solidno razvijenu prometnu infrastrukturu koja obuhvaća cestovnu, pomorsku i zračnu mrežu. Cestovnu infrastrukturu čine jedna državna, dvije županijske, dvije lokalne te ostale nerazvrstane ceste. Glavna prometnica koja prolazi kroz Vrsar je državna cesta D21 koja povezuje susjedna mjesta Poreč i Rovinj. Osim cestovne infrastrukture, Općina Vrsar također ima pomorsku infrastrukturu, budući da se nalazi uz obalu Jadranskog mora. Postoje luke i pristaništa koja omogućuju promet putničkih brodova, jahti i ribarskih plovila. Pomorski promet igra važnu ulogu u turističkoj industriji Općine Vrsar.

Zračna luka Vrsar – Orsera (Crljenka) je luka civilnog zrakoplovstva dostupna za vrlo lake zrakoplove, namijenjena je za povremeni zračni promet te obuhvaća: prihvat i održavanje manjih zrakoplova, panoramske letove preko Istre, protupožarne letove i letove za oglašavanje.

Osim toga, važno je spomenuti i prisutnost biciklističkih staza na području Vrsara i Funtane. Ukupno postoji osam biciklističkih staza koje pružaju mogućnost aktivnog razgledavanja okolice i promoviraju održivi oblik prijevoza.

Sve navedene prometne infrastrukture zajedno doprinose povezanosti Općine Vrsar s drugim dijelovima regije te omogućuju turistima i lokalnom stanovništvu lak pristup i mobilnost.

4. TURISTIČKA RESURSNA OSNOVA OPĆINE VRSAR

4.1. Prirodni turistički resursi

*„Turistički prirodni resursi samo su dio podvrsta ukupnih prirodnih resursa koji ljudskom aktivnošću i radom postaju i privredni činitelji raznih grana privrede, pa tako i turističkog privređivanja“.*⁶

Vrsarski arhipelag

Najrazvedenijim dijelom istarske obale smatra se obala pred Općinom Vrsar, obalno područje sastoji se od 18 otoka i otočića. Neki od najznačajnijih vrsarskih otoka su: Lakal, Salamon 1, Salamon 2, Orlandin, Galiner te Figarolica. Najveći otok pod nazivom Sveti Juraj ima površinu 112.408 m². Vrlo je važan za zaštitu vrsarske luke te za plovila koja se u njoj nalaze.

Slika 3. Otok Sveti Juraj

Izvor: Službena stranica TZO Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/dozivi/prirodne-ljepote/otok-sv-juraj/>, (19.06.2023.)

⁶ Magaš, D., Vodeb, K., Zadel, Z.: **Menadžment turističke organizacije i destinacije**, Opatija, 2018., str. 30
https://www.fthm.uniri.hr/images/knjiznica/e-izdanja/Magas_Vodeb_Zadel_Menadzment_turisticke_organizacije_i_destinacije.pdf, (19.06.2023.)

Limski zaljev

Limski zaljev je prirodni fenomen koji predstavlja morem potopljenu dolinu, nekadašnjeg riječnog kršnog kanjona, koja se nadovezuje na suho korito riječne doline Draga. Zaljev je od 1964. zaštićen kao geomorfološko – hidrogeološki lokalitet te od 1980. kao specijalni morski rezervat. U Limskom zaljevu dopušteni su, uz suglasnost Zavoda za zaštitu prirode, radovi koji neće narušavati njegovo postojeće prirodno stanje.

Slika 4. Limski zaljev

Izvor: Istra ecoxperience, dostupno na: <https://www.istraecoxperience.com/hr/eko-aktivnosti/zasticena-podrucja/natura-histrica/posebni-rezervat/limski-zaljev>, (19.06.2023.)

Kamenolom Montraker

Kamenolom Montraker najvažnije je nalazište kamena na području Vrsara. U njemu se vadio kamen od kojeg su izgrađene mnoge značajne zgrade u Veneciji.

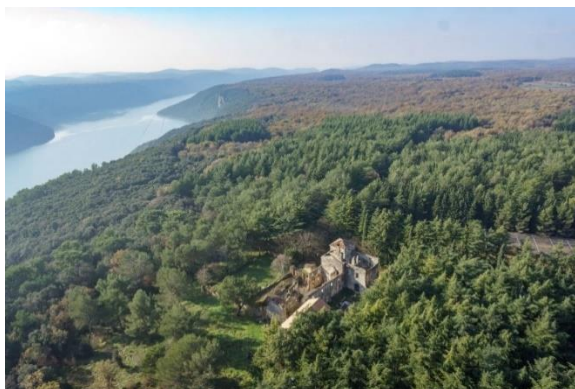
Slika 5. Kamenolom Montraker

Izvor: Službena stranica TZO Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/dozivi/prirodne-ljepote/kamenolom-montraker/>, (19.06.2023.)

Šuma Kontija smještena je između naselja Kloštar, Gradina i Flengi, rasprostanjena je na površini od 65 hektara. U šumi Kontija nalazi se dobro očuvana površina bijelog graba, hrast medunac, crni jasen, maklen, smrika i borovica. U sklopu šume nalazi se gradina Mukaba koja je primjer prapovijesnog naselja sa ostacima fortifikacija građenim tehnikom suhozida.

Slika 6. Šuma Kontija i gradina Mukaba

Izvor: Turističke priče, dostupno na: <https://www.turistickeprice.hr/>, (19.06.2023.)

4.2. Antropogeni turistički resursi

Vrsarski zvonik izgrađen je 1991. godine, podijeljen je u pet dijelova. U njemu je smještena izložba starih vrsarskih zvona te se koristi i kao vidikovac jer se sa njega pruža pogled na stari grad Vrsar i okolni arhipelag.

Slika 7. Vrsarski zvonik

Izvor: Službena stranica TZO Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/dozivi/povijest-i-kultura/stari-grad/vrsarski-zvonik/>, (23.06.2023.)

Župna crkva svetog Martina izgrađena je od Vrsarskog kamena te je 1935. godine posvećena svetom Martinu. U crkvi se nalaze: mramorna krstionica, kip svetog Antuna Padovanskog, škropionica te religiozne slike sa prikazom života svetog Martina i svete Foške. Ispod crkvenog svetišta nalazi se kapela sa nekoliko starih slika.

Crkva svete Foške izgrađena je u 17. stoljeću. Sveta Foška, zajedno sa svetim Martinom, zaštitnica je Općine Vrsar. U crkvi se nalazi sakralna zbirka župe Vrsar koja sadrži vrijedne predmete.

Slika 8. Crkva svete Foške

Izvor: Župa Vrsar, dostupno na: <http://www.zupavrsar.com/>, (23.06.2023.)

Vrsarski kaštel najveća je povijesna vrsarska zgrada. Bio je sjedište Vrsarske grofovije te rezidencija porečkog biskupa. Danas služi kao stambeno – ladanjska zgrada te je u privatnome vlasništvu.

Slika 9. Vrsarski kaštel

Izvor: Župa Vrsar, dostupno na: <http://www.zupavrsar.com/>, (23.06.2023.)

U kulturnu baštinu Općine Vrsar spadaju još zidine i gradska vrata. Najbolje su očuvani dijelovi gradskih zidina koji se nalaze kod Velikih i Malih Vrata. Velika vrata se nalaze u blizini crkve Sv. Foške te su služila kao središnji ulaz u grad. Za razliku od Velikih vrata, Mala vrata imaju dobro očuvanu drvenu konstrukciju pomoću koje se priječio ulaz u grad.

4.3. Turističke manifestacije

Vrsarske serenade

Ova manifestacija održava se tijekom ljetnih mjeseci srpanja i kolovoza. Serenade su tradicionalan način izražavanja ljubavi kroz romantične pjesme uz pratnju gitare. Održavaju se na raznim lokacijama u Općini, turisti se mogu informirati o njima u TZ Općine Vrsar.

More i gitare

Ovaj festival počinje 6.srpnja te je jedan od ljetnih simbola Vrsara. Program sastavlja umjetnički direktor Saša Dejanović, a koncerti se održavaju u crkvi.

Festival „U zagrljaju kamena i mora“

Održava se u kamenolomu Montraker od 24. do 27. kolovoza te gostuju vrhunski glazbenici poput Bajage i Tomislava Bralića te Klape Intrade. Festival je prvi put počeo 2021. godine u organizaciji Music Time.

Ribarska fešta

Održava se u srpnju na vrsarskoj rivi te se mogu kušati plodovi Jadranskog mora, naučiti više o ribarenju i slušati tradicionalnu glazbu.

Lim Bay Challenge

Održava se u 2023. godini osmi put. Manifestacija se sastoji od avanturističke utrke, nordijskog hodanja, kajak tura, tečajeva penjanja te projekcije outdoor filmova.

Ocean Lava Vrsar Croatia

Održalo se prvi puta 2019. godine, radi se o triatlon utrci vikendom koja je uključena u međunarodni kup Ocean Lava Planet Series. Utrka je podijeljena na četiri discipline koje se sastoje od: Half, Olympic, Half štafeta i Olympic štafeta. Start započinje u resortu Belvedere, a cilj se nalazi u marini Vrsar.

5. ANALIZA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA OPĆINE VRSAR

Općina Vrsar ima bogatu turističku ponudu uključujući šest kampova: Kamp Valkanela, Kamp Park Polidor, Orsera Camping Resort, Kamp Puntica, FKK Naturistički kamp Koversada i Kamp Porto Sole. Kamp Valkanela se ističe svojim položajem direktno na plaži te velikim brojem parcela, preko 1800.

U pogledu hotela, izdvajaju se Hotel Pineta i Hotel Vista. Pineta raspolaže sa ukupno 94 soba i 4 suite apartmana. U sklopu hotela Pineta nalaze se restorani, aperitiv bar i kafić.

Hotel Vista, s druge strane, ima ukupno 36 soba, a od toga su 2 jednokrevetne sobe, 24 dvokrevetne sobe, 2 trokrevetne sobe, 6 četverokrevetnih soba i 2 suite.

U privatnom smještaju registrirano je 144 iznajmljivača.

Tablica 2. prikazuje broj smještajnih jedinica i postelja u vremenskom periodu od 2020. do 2022. godine.

Tablica 2. Broj smještajnih jedinica i postelja u 2020., 2021. i 2022. godini

Godina	Broj soba	Broj postelja	Broj dodatnih postelja
2020.	6.940	20.552	169
2021.	6.961	20.748	201
2022.	9.976	21.080	197

Izvor: vlastita obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/>, (06.06.2023.)

Prema podacima Turističke zajednice Vrsar, u 2020. godini broj smještajnih jedinica iznosio je 6.940, a broj postelja 20.552, koristilo se još 169 dodatnih postelja. Broj smještajnih jedinica u 2021. godini iznosio je 6.961, a broj postelja 20.748 te se još koristilo 201 dodatnih postelja. U 2022. godini broj smještajnih jedinica iznosio je 9.976, broj postelja 21.080 te je korišteno 197 dodatnih postelja.

Tablica 3. prikazuje broj dolazaka i noćenja turista u Općini Vrsar po vrstama smještajnih kapaciteta u 2022. godini.

Tablica 3. Broj dolazaka i noćenja turista po vrstama smještajnih kapaciteta u 2022. godini

VRSTA OBJEKTA	BROJ NOĆENJA	BROJ DOLAZAKA
Hoteli i turistička naselja	336.296	61.125
Kampovi	1.257.486	147.788
Objekti u domaćinstvu	120.320	17.333
Objekti na OPG-u	-	-
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj	14.767	2.459
Ukupno	1.728.869	228.705

Izvor: Turistička zajednica Općine Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/>,
(06.06.2023.)

Prema podacima Turističke zajednice Vrsar, najviše noćenja ostvareno je u kampovima 1.257.486 te u hotelima i turističkim naseljima 336.296. U objektima u domaćinstvu ostvareno je 120.320 noćenja te u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj 14.767 noćenja. Ukupno je ostvareno 1.728.869 noćenja. Najviše dolazaka ostvareno je u kampovima 147.788, zatim u hotelima i turističkim naseljima 61.125. U objektima u domaćinstvu ostvareno je 17.333 dolazaka te u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj 2.459. Ukupno je ostvareno 228.705 dolazaka.

Tablica 4. prikazuje broj dolazaka i noćenja turista u Općini Vrsar po vrstama smještajnih kapaciteta u 2021. godini.

Tablica 4. Broj dolazaka i noćenja turista po vrstama smještajnih kapaciteta u 2021. godini

VRSTA OBJEKTA	BROJ NOĆENJA	BROJ DOLAZAKA
Hoteli i turistička naselja	244.119	37.410
Kampovi	1.033.503	114.881
Objekti u domaćinstvu	101.357	14.832
Objekti na OPG-u	203	27
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj	12.843	2.091
Ukupno	1.392.025	169.241

Izvor: Turistička zajednica Općine Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/>,
(06.06.2023.)

U 2021. godini najviše noćenja i dolazaka ostvareno je u kampovima, 1.033.503 noćenja i 114.881 dolazaka. U hotelima i turističkim naseljima ostvareno je 244.119 noćenja i 37.410 dolazaka. U objektima u domaćinstvu ostvareno je 101.357 noćenja i 14.832 dolazaka. Nešto manje je ostvareno u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj 12.843 noćenja i 2.091 dolazaka. Najmanje noćenja i dolazaka ostvareno je u objektima na OPG-u, 203 noćenja i 27 dolazaka. Ukupno je ostvareno 1.392.025 noćenja i 169.241 dolazaka.

Tablica 5. prikazuje broj dolazaka i noćenja turista u Općini Vrsar po vrstama smještajnih kapaciteta u 2020. godini.

Tablica 5. Broj dolazaka i noćenja turista po vrstama smještajnih kapaciteta u 2020. godini

VRSTA OBJEKTA	BROJ NOĆENJA	BROJ DOLAZAKA
Hoteli i turistička naselja	87.088	14.679
Kampovi	520.571	59.697
Objekti u domaćinstvu	63.933	9.205
Objekti na OPG-u	150	34
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj	8.144	1.316
Ukupno	679.886	84.931

Izvor: Turistička zajednica Općine Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/>,
(06.06.2023.)

Prema prikazanim podacima Turističke zajednice Vrsar u 2020. godini najviše noćenja i dolazaka ostvareno je u kampovima, 520.571 noćenja i 59.697. dolazaka. U hotelima i turističkim naseljima iznosilo je 87.088 noćenja i 14.697. dolazaka. Zatim u objektima u domaćinstvu gdje je ostvareno 63.933 noćenja i 9.205 dolazaka. U ostalim smještajnim objektima ostvareno je 8.144 noćenja i 1.316 dolazaka. Najmanje noćenja i dolazaka turista ostvareno je u objektima na OPG-u, 150 noćenja i 34 dolazaka. U 2020. godini ukupno je ostvareno 679.886 noćenja i 84.931 dolazaka turista.

Tablica 6. prikazuje broj dolazaka i noćenja turista po nekomercijalnom smještaju u vremenskom periodu od 2020. do 2022. godine.

Tablica 6. Broj dolazaka i noćenja turista po nekomercijalnom smještaju u 2020., 2021. i 2022. godini

GODINA	BROJ NOĆENJA	BROJ DOLAZAKA
2020.	35.690	2.262
2021.	45.044	2.584
2022.	47.923	2.631

Izvor: vlastita obrada autora prema podacima Državnog zavoda za statistiku, dostupno na:

<https://dzs.gov.hr/>, (07.06.2023.)

Prema prikazanim podacima, u 2020. godini zabilježeno je 35.690 noćenja, dok je u 2021. godini taj broj porastao na 45.044 noćenja što je povećanje od 26,20 %. U 2022. godini ostvareno je 47.923 noćenja što označava dodatni porast od 34,27 % u odnosu na 2020. godinu.

Broj dolazaka turista po nekomercijalnom smještaju za 2020. godinu iznosio je 2.262, a za 2021. godinu 2.584, što označava porast od 14,24 %. U 2022. godini ostvareno je 2.631 dolazaka što označava dodatni porast od 16,31 % u odnosu na 2020. godinu.

Ovi podaci ukazuju na povećanje turističkog prometa u Općini Vrsar tijekom razmatranog razdoblja, što može biti rezultat razvoja turističke ponude, poboljšanja infrastrukture i promocije destinacije. Rast broja noćenja i dolazaka turista ukazuje na privlačnost Vrsara kao turističke destinacije i potvrđuje uspješnost turističkog sektora u Općini.

6. ANALIZA STANJA

Analizom stanja utvrđuje se analiza turističkog prometa Općine Vrsar za prethodne 3 godine.

6.1. Analiza stanja turističkog prometa Općine Vrsar

Tablica 7. prikazuje broj dolazaka i noćenja domaćih, stranih i ukupan broj turista u vremenskom periodu od 2020. do 2022. godine.

Tablica 7. Broj dolazaka i noćenja turista u 2020., 2021. i 2022. godini

	2020.	2021.	2022.
DOLASCI			
Domaći	3.334	6.469	9.815
Strani	83.589	165.356	221.137
Ukupno	86.923	171.825	230.952
NOĆENJA			
Domaći	21.472	41.717	37.088
Strani	694.104	1.395.352	1.733.485
Ukupno	715.576	1.437.069	1.770.573

Izvor: vlastita obrada autora prema podacima Državnog zavoda za statistiku, dostupno na: <https://dzs.gov.hr/>, (07.06.2023.)

Prema prikazanim podacima iz navedene tablice, primjećuje se da strani turisti čine veći udio u ukupnom turističkom prometu Općine Vrsar, s obzirom na ostvarene dolaske i noćenja. U vremenskom periodu od 2020. do 2022. godine, najveći broj dolazaka i noćenja zabilježen je u 2022. godini, s ukupno 230.952 dolazaka i 1.770.573 noćenja. S druge strane, zbog pandemije COVID-19, 2020. godina bilježila je najmanji broj dolazaka i noćenja.

6.2. Analiza emitivnih turističkih tržišta

Tablica 8. prikazuje broj dolazaka stranih turista u vremenskom periodu od 2020. do 2022. godine u Općini Vrsar.

Tablica 8. Broj dolazaka stranih turista po državama u Općini Vrsar

Zemlja	2020.	2021.	2022.
Njemačka	30.953	67.693	78.612
Slovenija	21.331	24.230	37.962
Austrija	9.096	26.300	36.283
Italija	5.842	8.994	18.705
Češka	4.258	6.923	7.400
Nizozemska	2.257	9.020	13.120
Poljska	2.716	5.218	5.505
Mađarska	1.582	3.483	4.255
Švicarska	985	2.076	2.857
Danska	676	1.928	2.522
Slovačka	767	1.792	2.449
Belgija	501	931	1.560
Francuska	253	831	1.438
Rusija	162	593	268
Švedska	127	358	1.073
Ukupno	81.506	160.370	214.009

Izvor: Turistička zajednica Općine Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/>,
(07.06.2023.)

Najveći broj dolazaka u Općinu Vrsar ostvarili su turisti iz Njemačke, Slovenije, Austrije i Italije. U 2020. godini zabilježeno je ukupno 81.506 dolazaka, dok je 2021. godina pokazala oporavak od COVID-19 s 160.370 dolazaka. U 2022. godini ostvareno je ukupno 214.009 dolazaka.

Tablica 9. prikazuje broj noćenja stranih turista u vremenskom periodu od 2020. do 2022. godine u Općini Vrsar.

Tablica 9. Broj noćenja stranih turista po državama u Općini Vrsar

Zemlja	2020.	2021.	2022.
Njemačka	320.415	662.728	773.832
Slovenija	123.920	155.102	199.575
Austrija	73.914	195.851	249.828
Italija	43.682	64.974	107.226
Češka	28.676	48.651	52.071
Nizozemska	23.895	93.656	140.843
Poljska	19.498	40.092	39.818
Mađarska	10.199	20.992	23.080
Švicarska	7.987	15.779	21.925
Danska	6.095	17.790	23.126
Slovačka	5.443	12.855	16.438
Belgija	5.126	8.590	12.967
Francuska	1.744	3.784	6.072
Rusija	1.013	4.193	1.827
Švedska	902	2.940	6.844
Ukupno	672.509	1.347.977	1.675.472

Izvor: Turistička zajednica Općine Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/>,
(07.06.2023.)

U 2020. godini bilo je ostvareno ukupno 672.509 noćenja, dok je u 2021. godini taj broj porastao na 1.347.977 noćenja. U 2022. godini, zabilježen je daljnji rast broja noćenja, dostižući ukupno 1.675.472 noćenja. Najveći broj noćenja ostvarili su turisti iz Njemačke, Slovenije, Austrije i Italije.

Tablica 10. prikazuje ostvareni broj noćenja po smještajnim objektima u vremenskom periodu od 2020. do 2022. godine u Općini Vrsar.

Tablica 10. Ostvareni broj noćenja po smještajnim objektima u periodu od 2020. do 2022. godine

Objekt	2020.	2021.	2022.
Hotel Pineta	5.539	24.630	49.875
Hotel Vista	1.743	5.821	6.552
Hotel Villa Vrsar	626	1.018	1.195
Aparthotel Riva	5.523	10.988	21.320
Naselje Belvedere	54.212	96.331	128.646
Naselje Petalon	0	54.546	68.521
Villas Koversada	11.384	28.503	33.805
App. Koversada	8.038	22.064	26.382
Kamp Porto Sole	82.808	195.509	245.505
Kamp Koversada	167.876	288.145	332.201
Kamp Valkanela	203.630	417.659	519.624
Kamp Orsera	63.951	128.288	160.156
Privatni smještaj	71.908	113.841	135.087
Nekomerc.smještaj	35.616	45.044	47.923
Ukupno	712.854	1.426.633	1.733.485

Izvor: Turistička zajednica Općine Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/>,
(08.06.2023.)

U 2020. godini, Kamp Valkanela ostvario je najviše noćenja, no zbog pojave pandemije COVID-19, broj turista u destinaciji drastično se smanjio te je ukupan broj noćenja po smještajnim objektima iznosio 712.854. Analizom broja noćenja za 2021. godinu uočava se značajan porast noćenja u Kampu Valkanela za 105 % u odnosu na 2020. godinu, s ukupnim brojem noćenja od 1.426.633, što predstavlja rast od 100 % u odnosu na 2020. godinu. Pregledom broja ostvarenih noćenja po smještajnim objektima u 2022. godini, utvrđeno je da je Kamp Valkanela na prvom mjestu s 519.624 noćenja, slijedi ga Koversada s 332.201 noćenja, zatim Kamp Porto Sole s 245.505 noćenja, Kamp Orsera s 160.156 noćenja te privatni smještaj s 135.087 noćenja. Ukupan broj noćenja po smještajnim objektima u 2022. godini porastao je za 143 % u odnosu na 2020. godinu.

6.3. Analiza dionika

6.3.1. Javni sektor

U sklopu javnog sektora Općine Vrsar nalaze se Osnovna škola i Vrtić. Program predškolskog odgoja provodi se u Dječjem vrtiću Tići koji se nalazi na adresi Aldo Negri 46. U 2022. godini vrtić ima 20 zaposlenika.

Tablica 11. prikazuje ukupan broj upisane djece u vrtić Tići.

Tablica 11. Broj upisane djece u dječji vrtić Tići

Pedagoška godina	Broj upisane djece
2019./2020.	135
2020./2021.	117
2021./2022.	143
2022./2023.	143

Izvor: Dječji vrtić Tići, dostupno na: <https://www.vrtic-tici-vrsar.hr/>, (08.06.2023.)

Prema navedenim podacima vidljiv je pozitivan trend rasta upisane djece, ako se uspoređuje pedagoška godina 2019./2020. i 2022./2023. vidljiv je porast od 5,92 %.

Općina Vrsar ima jednu osnovnu školu, Osnovna škola Vladimira Nazora broji 46 zaposlenika u 2022. godini.

Tablica 12. prikazuje broj učenika upisanih u OŠ Vladimir Nazor.

Tablica 12. Broj učenika OŠ Vladimir Nazor

Školska godina	Broj učenika ukupno	Broj prvaša
2019./2020.	250	33
2020./2021.	254	32
2021./2022.	237	16
2022./2023.	232	29

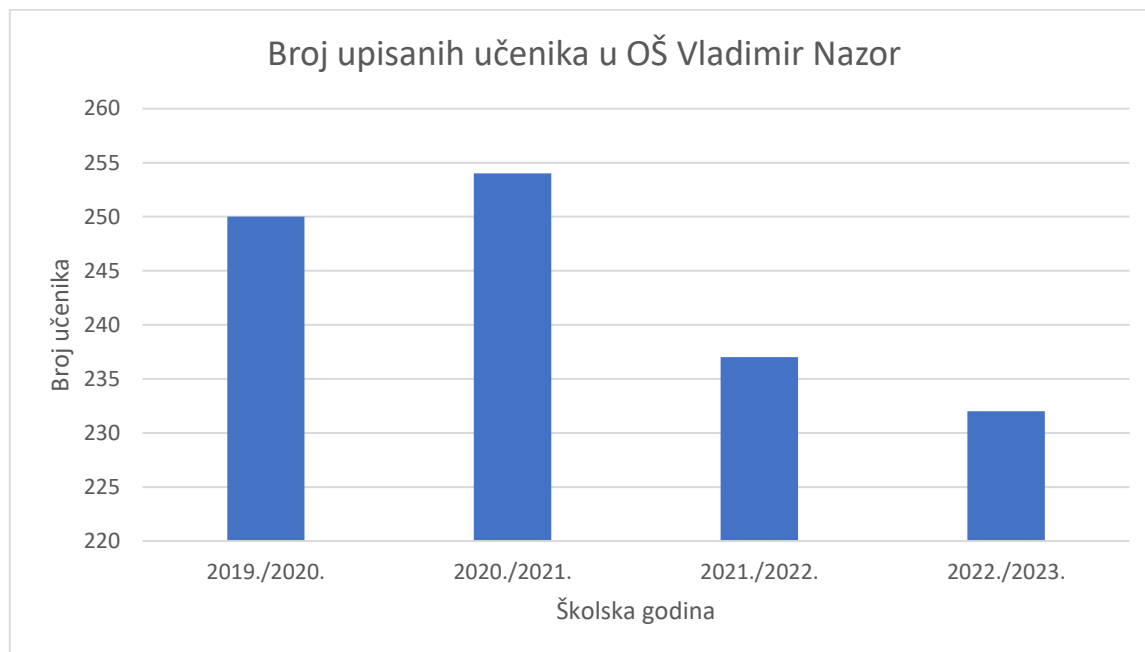
Izvor: Osnovna škola Vladimir Nazor, dostupno na: <http://os-vnazora-vrsar.skole.hr/>,

(08.06.2023.)

Broj upisanih učenika bio je najveći u 2019./2020. godini, te se kroz godine smanjivao.

Grafikon 2. prikazuje broj učenika kroz školske godine u OŠ Vladimir Nazor.

Grafikon 2. Broj upisanih učenika u OŠ Vladimir Nazor

Izvor: Osnovna škola Vladimira Nazora Vrsar, dostupno na: <http://os-vnazora-vrsar.skole.hr/>,
(08.06.2023.)

U 2020./2021. godini vidljiv je najveći broj upisanih učenika, iznosi 254, a najmanje učenika upisano je u 2022./2023. godini te iznosi 232. Razlog tome mogu biti iseljavanja obitelji zbog boljeg posla.

Na području Općine Vrsar postoje programi umjetničkog obrazovanja to jest glazbenog i kiparskog obrazovanja, Područni odjel Umjetničke škole pruža djeci osnovno glazbeno obrazovanje te je cilj škole osposobiti djecu zainteresiranu za glazbu za samostalno muziciranje i individualno stvaralaštvo. U području umjetničkog obrazovanja djeluje Međunarodna studentska kiparska škola Montraker koju financiraju Općina Vrsar, TZ Općine Vrsar i Ministarstvo kulture.

Kultura

Prema podacima Ministarstva kulture Općina Vrsar broji sedam zaštićenih ili preventivno zaštićenih kulturnih dobara. Neka od njih su: Arheološko nalazište u neposrednoj okolici crkve sv. Marije, Arheološki lokalitet Monte Ricco, ostatci potonulog zrakoplova Ford Liberator, samostan i crkva sv. Mihovila te stambeno atelijerski kompleks s galerijom Džamonja.

6.3.2. Gospodarski sektor

Na području Općine Vrsar najviše je registriranih poduzeća za djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Turizam je najvažniji segment gospodarstva Općine Vrsar.

Kada je riječ o trgovačkim društvima u Općini Vrsar, suvlasnik je nekim trgovačkim društvima poput: Montraker d.o.o., Istarski vodovod d.o.o., Odvodnja Poreč d.o.o., USLUGA POREČ d.o.o. te Istarski vodozaštitni sustav d.o.o.

Na području Općine Vrsar, temeljem dostupnih podataka iz baze podataka Obrtnog registra, ukupno ima registriranih 178 obrta.

U tablici 13. prikazan je broj trgovačkih društava prema djelatnostima registriranih trgovačkih društava Općine Vrsar.

Tablica 13. Djelatnosti registriranih trgovačkih društava na području Općine Vrsar

Djelatnosti registriranih trgovačkih društava	Broj trgovačkih društava
Trgovine, marketi	12
Proizvodnja hrane i pića	8
Frizerski i beauty saloni	7
Praonice rublja	3
Građevinarstvo	1
Djelatnosti marina	1
Putnička agencija	2
Ostale usluge	4

Izvor: vlastita obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/>, (12.06.2023.)

Poljoprivreda

Na području Općine Vrsar ima ukupno 90 obiteljskih gospodarstava i OPG-a koji se bave proizvodnjom, a mnogi od njih svoje proizvode prodaju na tržnici istarskih proizvoda smještenoj u staroj jezgri Vrsara.⁷

Jedna od važnih grana poljoprivrede u Općini Vrsar je vinogradarstvo. Vinarije u regiji nude degustacije vina i turističke ture koje posjetiteljima omogućuju da se upoznaju s procesom proizvodnje vina. Osim vinogradarstva, za Općinu Vrsar, značajan je uzgoj maslina i proizvodnja maslinovog ulja. Ribarstvo je također značajan sektor u gospodarstvu Vrsara s obzirom na njegovu priobalnu lokaciju.

Turizam

U općini Vrsar turizam je neizostavna gospodarska grana, donosi značajan prihod kroz smještajne kapacitete te ugostiteljstvo i ostale usluge. Atrakcijsku osnovu Općine Vrsar sačinjavaju antropogeni resursi poput Crkve Sv. Foške, Vrsarskog zvonika te Vrsarskog kaštela i prirodni resursi poput Vrsarskog arhipelaga, Limskog zaljeva te Šume Kontije.

6.3.3. Civilni sektor

Civilni sektor ima važnu ulogu u podržavanju zajednice i pružanju različitih usluga i inicijativa, obuhvaća organizacije i udruge koje djeluju u raznim područjima od socijalnih usluga i zaštite okoliša do kulture i sporta.

U Općini Vrsar postoje različite organizacije i udruge koje se bave socijalnim pitanjima, one pružaju podršku ranjivim skupinama poput starijih osoba i djece sa invaliditetom.

Zaštita okoliša također je važna tema kojom se bavi civilni sektor Općine Vrsar, organizacije i udruge rade na promociji održivog razvoja te zaštiti prirodnih resursa i očuvanju okoliša.

⁷ Agronet, dostupno na: <https://agronet.apprrr.hr/>, (12.06.2023.)

Sportske udruge i klubovi pružaju mogućnosti za rekreativno bavljenje sportom, organiziraju sportska natjecanja i treninge za djecu i odrasle.

Prema podacima iz Registra udruga, na području Općine Vrsar djeluje 41 registrirana udruga. Najveći udio pripada udrugama iz područja sporta koje čine 51 % od ukupnog broja aktivnih udruga. Nakon njih, po zastupljenosti slijede udruge iz područja kulture, poljoprivrede, socijalnog djelovanja i gospodarstva.

Vatrogasna zaštita, na području Općine Vrsar, organizirana je putem Javne vatrogasne postrojbe „Centar za zaštitu od požara Poreč“ i Dobrovoljnog vatrogasnog društva Vrsar. Općina Vrsar redovito investira u vatrogasnu opremu kako bi osigurala zaštitu od požara, kako na individualnoj, tako i na kolektivnoj razini.

Na području Općine Vrsar, u sastavu Istarskih domova zdravlja, djeluju dvije ambulante.

6.4. Analiza okruženja

U blizini Općine Vrsar nalazi se Grad Poreč. Poznat je po Eufrazijevoj bazilici koja je pod UNESCO-voim zaštitom. Uz bogate antropogene resurse, Grad Poreč, ističe se sa raznim događajima i festivalima. Tijekom sezone manifestacija Porečko ljeto turistima osigurava glazbeni sadržaj po raznim lokacijama u gradu.

U tablici 14. prikazano je prvih petnaest država po ostvarenim dolascima u Grad Poreč u vremenskom periodu od 2020. do 2022. godine.

Tablica 14. Prvih petnaest država po ostvarenim dolascima u Gradu Poreču

Zemlja	2020.	2021.	2022.
Njemačka	65.309	112.534	140.406
Austrija	22.961	84.971	128.458
Slovenija	26.255	39.288	67.884
Italija	12.552	23.892	54.106
Češka	11.123	18.125	20.906
Nizozemska	2.822	11.647	15.488
Mađarska	5.332	14.125	18.153
Poljska	6.644	11.120	12.744
Slovačka	2.374	7.097	10.722
Srbija	2.834	6.285	9.154
Švicarska	4.869	6.493	8.577
Belgija	1.524	3.600	7.010
Makedonija	803	1.097	1.667
Francuska	1.468	3.031	4.368
Švedska	465	1.261	2.953
UKUPNO	167.335	345.106	502.596

Izvor: Turistička zajednica Grada Poreča, dostupno na: <https://www.myporec.com/hr>,
(23.06.2023.)

U tablici 15. prikazano je petnaest država po ostvarenim noćenjima u Grad Poreč u vremenskom periodu od 2020. do 2022. godine.

Tablica 15. Prvih petnaest država po ostvarenim noćenjima u Gradu Poreču

Zemlja	2020.	2021.	2022.
Njemačka	547.656	912.506	1.119.076
Austrija	129.318	436.528	615.008
Slovenija	177.618	210.507	293.003
Italija	64.089	111.051	220.634
Češka	68.313	113.766	131.725
Nizozemska	25.176	89.936	119.951
Mađarska	27.464	71.704	86.266
Poljska	45.058	76.655	84.104
Slovačka	14.036	43.137	62.409
Srbija	24.252	46.348	61.901
Švicarska	30.800	41.826	50.185
Belgija	11.221	23.079	41.737
Makedonija	7.941	13.443	18.950
Francuska	7.686	13.911	17.357
Švedska	3.162	7.620	17.372
UKUPNO	1.183.790	2.212.017	2.939.678

Izvor: Turistička zajednica Grada Poreča, dostupno na: <https://www.myporec.com/hr>,

(24.06.2023.)

Pod okruženje Općine Vrsar spadaju također i gradovi poput Rovinja i Novigrada, u nastavku slijedi njihova analiza snaga i slabosti.

Rovinj snage: kulturne atrakcije, prirodne atrakcije, sportske atrakcije, turistička infrastruktura, čistoća i higijena, blizina najvećih europskih emitivnih tržišta.

Rovinj slabosti: sezonalnost, manjak stručnog kadra, nedovoljna ulaganja u marketing, nedovoljna edukacija i uključivanje javnosti u procese donošenja odluka

Novigrad snage: povoljan geografski položaj, multikulturalnost i dvojezičnost područja s gostoljubivim i komunikativnim stanovništvom, uspostavljena suradnja s većim brojem domaćih i međunarodnih partnera (La Reole Francuska, Novo Mesto Slovenija, Sacile Italija)

Novigrad slabosti: nema udruge mladih, veliki udio starijeg stanovništva, nema dovoljno vlastitih izvora financiranja za nova ulaganja i nove projekte

7. SWOT ANALIZA OPĆINE VRSAR

Swot analizom prikazane su snage, slabosti, prilike i prijetnje Općine Vrsar.

Snage Općine Vrsar su:

	Lokacija	Povoljan položaj, blizina prometnica,
Prirodni resursi		Vrsarski arhipelag, Kamenolom Montraker, Šuma Kontija
Antropogeni resursi		Crkva Svete Foške, Vrsarski zvonik, Vrsarski kaštel
Gostoljubivost		Srdačnost, susretljivost lokalnog stanovništva
Poljoprivreda		Uzgoj vinove loze, maslina, ribarstvo
Obrazovanje		Predškolsko i osnovnoškolsko obrazovanje
Civilno društvo		Dobro razvijeno, djelovanje udruga
Bogata ponuda smještajnih kapaciteta		Općina ima opsežnu ponudu smještajnih objekata

Slabosti Općine Vrsar su:

Nedostatak ponude za mlade	Nedovoljno sadržaja za mlađe generacije
Sezonalnost	Najveća posjećenost tijekom ljetnih mjeseci
Nedovoljno parking mjest	
Zagađivanje okoliša	

Prilike Općine Vrsar su:

EU projekti	Ulaganja, potpore
Stvaranje jedinstvene turističke ponude Plaže	
Otvaranje novih radnih mjest	

Prijetnje Općine Vrsar su:

Apartmanizacija

Konkurencija

Bolja ponuda u većim gradovima

COVID- 19

Povećanje emisije CO2

Nedostatak radne snage

Izvor: vlastita obrada autora prema Provedbenom programu Općine Vrsar (24.06.2023.)

Općina Vrsar ima puno više snaga i prednosti nego prijetnji i slabosti. Od snaga Općine Vrsar izdvojene su dobra lokacija, prirodni i antropogeni resursi te bogata ponuda smještajnih kapaciteta. Slabosti koje su prisutne u Općini Vrsar jesu prvenstveno nedostatak ponude za mlade to jest nedovoljno sadržaja za mlađe generacije, zatim nedovoljno parking mjesta koje predstavlja problem posjetiteljima destinacije. Prilike na području destinacije su EU projekti od kojih se izdvajaju „Mreža interpretacijskih centara jadranskih krajolika – ADRILINIK“ kojoj je cilj promocija krajobraznog turizma u Jadranskoj regiji kroz uspostavu mreže interpretacijskih centara za krajolik i „Jedi zdravo, čuvaj plavo“ koja za cilj ima razviti model edukativne manifestacije za integraciju ribarskog i turističkog sektora u skladu sa zdravim načinom prehrane i održivim korištenjem morskih resursa. Prijetnje koje se pojavljuju jesu apartmanizacija i uništavanje okoliša, bolja ponuda u većim gradovima, te krize poput COVID-19.

8. SPECIFIČNI OBLICI TURIZMA OPĆINE VRSAR

*„Specifične oblike turizma kao strategiju diversifikacije turističke ponude mogli bismo definirati kao oblike turizma koji se temelje na specifičnim interesima turista za sadržajima i aktivnostima u određenoj turističkoj destinaciji“.*⁸

Općina Vrsar trenutno predstavlja sezonalnu destinaciju masovnog turizma, no ima potencijal za razvitak prepoznatljive destinacije specifičnih oblika turizma.

Pružuje preduvjete za razvoj nautičkog turizma, ruralnog turizma, kulturnog turizma, manifestacijskog te kamping turizma.

8.1. Nautički turizam

*„Nautički turizam stoga možemo objasniti kao plovidbu i boravak turista (nautičar ili putnik) na plovnim objektima (jahta, brodica ili brod) za osobne potrebe ili gospodarsku djelatnost, kao i boravak u lukama nautičkog turizma i nautičkom dijelu luka otvorenim za javni promet, radi odmora, rekreacije i krstarenja“.*⁹

Vrsar je prepoznat kao popularna destinacija za nautički turizam, ima uvjete za ljubitelje jahti i plovidbe. Nudi marinu, privezišta, te plaže.

Marina Vrsar sagrađena je 2001. godine te se nalazi uz južnu stranu otoka Montraker. Opremljena je prema standardima pružanja usluga i očuvanja okoliša te ima kapacitet od 220 vezova. Prema ocjenama njemačkih nautičara pet puta je proglašena najboljom marinom na istočnom Jadranu.¹⁰

Marina sadrži: recepciju sa video – nadzorom, bežični Internet, klimatizirane sanitarije, parking, restoran, kafić te charter agencije.

⁸ Bartoluci, M., Škorić, S., Andrijašević, M.: **Menadžment sportskoga turizma i njegovih srodnih oblika**, str.68., Zagreb, 2021. (24.06.2023.)

⁹ **Zakon o pružanju usluga u turizmu**, NN 130/17, 25/19, 98/19, 42/20, čl.84., dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/343/Zakon-o-pru%C5%BEanju-usluga-u-turizmu>, (24.06.2023.)

¹⁰ Turistička zajednica Općine Vrsar, (24.06.2023.)

Najveći dio svojih prihoda ostvaruje na temelju iznajmljivanja stalnih vezova, ali značajan dio prihoda ostvaruje i od iznajmljivanja dnevnih i mjesečnih vezova u moru i na kopnu.¹¹

Neprestano nadograđuje svoju ponudu te samim time prati trendove u svijetu nautike. Servisi funkcioniraju prema najvišim standardima nautičkog turizma te je kvalitetna infrastrukturna podrška.

U budućim projektima za razvoj nautičkog turizma, prema informacijama predstavnika lokalne vlasti, postoje planovi za proširenje kapaciteta i podizanje razine kvalitete usluga u luci nautičkog turizma.

8.2. Kamping turizam

U Republici Hrvatskoj kamp se definira Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi, čija definicija govori da je kamp „*poslovni objekt i funkcionalna cjelina u kojem ugostitelj obavlja ugostiteljsku djelatnost odnosno pruža ugostiteljske usluge (smještaja, prehrane, pića i napitaka) u ugostiteljskim sadržajima*“.¹²

„*Kamping turizam od velikog je značaja za turistički razvoj Hrvatske, kao i za postizanje željenog volumena turističkog prometa*“.¹³

Kampiranje se opisuje kao niz aktivnosti na otvorenom. Kamperi inače napuštaju svoj dom te provode jednu ili više noći u šatorima ili nekim drugim privremenim nastambama.

Glavne vrste kamping opreme su: šator, kamper, pokretna kućica te kamp prikolica.

Općina Vrsar prepoznata je kao destinacija za razvoj kamping turizma, nudi šest kampova: Kamp Valkanela, Kamp Park Polidor, Orsera Camping Resort, Kamp Puntica, FKK Naturistički kamp Koversada i Kamp Porto Sole.

Jedan od poznatijih kampova u Vrsaru je Kamp Koversada, otvorio se 1961. godine, te je to bio prvi komercijalni kamp za naturiste otvorenog tipa u svijetu¹⁴.

¹¹ Montraker.hr, dostupno na: <http://www.montraker.hr/index.php?lang=hr>, (24.06.2023.)

¹² Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi NN br. 54/16, čl.2., dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_06_54_1409.html, (25.06.2023.)

¹³ **KAMPING TURIZAM HRVATSKE**- izdanje 2020., HRVATSKA TURISTIČKA ZAJEDNICA, dostupno na: https://www.htz.hr/sites/default/files/2022-07/Kamping%20turizam%20Hrvatske%20-%20izdanje%202020_0.pdf, str.13, (25.06.2023.)

¹⁴ Rudančić, A., Sladoljev J.,: **KAMPING U HRVATSKOM TURIZMU**, Libertas sveučilište, Zagreb, str.,223.

Kategoriziran je sa tri zvjezdice i može primiti do 5000 gostiju. Osim smještaja na parcelama u vlastitim kamperima ili šatorima, nudi se i najam mobilnih kućica u kojima su dozvoljeni i psi, zatim najam bungalova ili apartmana te najam kamp prikolice ili glamping smještaja.¹⁵

Provođenje kamping turizma u budućnosti zahtijevalo bi unapređenje kvalitete kampova kroz eko – standarde koji se odnose na energetska efikasnost i gospodarenje otpadom. Energetska učinkovitost vidjela bi se u jačanju poduzetništva na lokalnoj razini te proširenje aktivnosti s ciljem zadovoljenja potreba turista.

8.3. Manifestacijski turizam

Općina Vrsar ima veliki potencijal za razvoj manifestacijskog turizma, bogata je kulturno zabavnim, sportskim te gastro manifestacijama. Većina događaja se održava tijekom sezone u ljetnim mjesecima.

U tablici 16. prikazan je popis manifestacija Općine Vrsar.

Tablica 16. Popis manifestacija u Općini Vrsar

KULTURNO MANIFESTACIJE	ZABAVNE	Ribarske fešte, Festival „More i gitare“, Etno koncert, Casanova Tour, Koncerti u crkvi sv. Martina, Proslava Dana sv. Jurja i sv. Andrije, Fešta sv. Martina, Vrsarske serenade, Festival Musica sacra
SPORTSKE MANIFESTACIJE		Teniski turnir „Perin memorijal“, Teniski turnir „Memorijal Slavoj Greblo“, Teniski turnir „Maistra Cup“, Limes Bike Tour, Alpa Adria Cup, Ocean Lava Triathlon, Vaterpolo turnir, Malonogometni turnir Vrsar – Orsera
GASTRO MANIFESTACIJE		Vrsar porto fest, Smotra istarskih autohtonih poljoprivrednih proizvod

Izvor: Turistička zajednica Općine Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/>, (25.06.2023.)

¹⁵ Camping. hr, dostupno na: <https://www.camping.hr/hr/kampovi/koversada>, (25.06.2023.)

U kulturno zabavne manifestacije ubrajaju se fešte, koncerti te izložbe. U sportske manifestacije spadaju nogometni turnir, teniski turnir te vaterpolo. U gastro manifestacije ubraja se promocija poljoprivrednih proizvoda te isprobavanje raznih jela.

8.4. Kulturni turizam

U kulturne resurse Općine Vrsar spadaju: Vrsarski zvonik, Župna crkva sv. Martina, crkva svete Foške, Vrsarski kaštel, zidine i gradska vrata. Općina nudi i izložbe Nenada Radulovića te Zlatka Milakovića. Turisti se žele povezati sa običajima, tradicijom i glazbom što daje posebnu vrijednost Općini Vrsar jer mogu uživati u kulturnom programu i sudjelovati u lokalnim tradicijama i običajima. Kroz kulturni turizam, moguće je postići održivi razvoj koji pruža društvenu, ekološku i ekonomsku korist za sve uključene dionike. Na području Općine djeluju ustanove i institucije koje promiču kulturu i kulturne sadržaje, neke od njih su: Pučko otvoreno učilište Poreč, Turistička zajednica Općine Vrsar, Gradska knjižnica Poreč te Zajednica Talijana Vrsar. Za budućnost Općina ima u planu urediti postojeće te izgraditi nove objekte namijenjene kulturi. Također planu je ulaganje u zaštitu kulturne baštine te očuvanje i promocija kulturnih i povijesnih vrijednosti¹⁶.

¹⁶ Provedbeni program Općine Vrsar za razdoblje 2021.- 2025. godine, Vrsar, 2021.

9. ZAKLJUČAK

Općina Vrsar nalazi se na dobrom geografskom položaju na zapadnom dijelu Istarske županije. Njezinom sastavu pripadaju naselja Flengi, Begi, Bralići, Delići, Kloštar, Gradina, Kontelići, Marasi te Vrsar. Okružuju je otočići i hridi. Prema najnovijem popisu stanovništva Općina Vrsar broji 1.923 stanovnika. Tijekom povijesti Vrsar je imao razne nazive poput Ursaria, Ursarium te Orsera koji je i dan danas poznat. Gospodarstvo u Općini Vrsar temelji se na uslužnoj djelatnosti to jest pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane. Na području Općine Vrsar registrirano je 178 obrta te 90 obiteljskih gospodarstava i OPG-a koji se bave proizvodnjom. Poljoprivreda i ribarstvo odvijaju se tijekom cijele godine. Općina Vrsar ima bogatu turističku resursnu osnovu, od prirodnih resursa izdvajaju se otok sveti Juraj, Limski zaljev te kamenolom Montraker. Od antropogenih resursa izdvojene su crkve poput svete Foške, Vrsarski zvonik te kaštel. Tijekom ljetnih mjeseci to jest sezone održavaju se manifestacije kao što su Vrsarske serenade, More i gitare, Festival „U zagrljaju kamena i mora“, Ribarske fešte te Lim Bay Challenge. Analiziranjem smještajnih kapaciteta utvrđeno je da se u Općini Vrsar nalazi šest kampova te da se od hotela izdvajaju Hotel Pineta i Hotel Vista, u privatnom smještaju registrirano je 144 iznajmljivača. Ukupan broj noćenja turista u 2020. godini iznosio je 35.690, dok je u 2021. godini porastao na 45.044 te u 2022. godini na 47.923. Analizirajući ukupan broj dolazaka turista, u 2020. godini ostvareno je 2.262, u 2021. godini 2.584 te u 2022. godini 2.631. Najveći broj dolazaka u Općinu Vrsar ostvarili su turisti iz Njemačke, Slovenije, Austrije i Italije. Na području Općine Vrsar djeluje dječji vrtić Tići te Osnovna škola Vladimir Nazor. Najviše je registriranih poduzeća za djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, ukupno ima 178 registriranih obrta. Najveći udio pripada udrugama iz područja sporta, na području Općine djeluju dvije ambulante koje su u sastavu Istarskih domova zdravlja. Općina Vrsar ima potencijala za razvoj specifičnih oblika turizma. SWOT analiza daje prikaz prednosti i snaga Općine poput prirodnih atrakcija, kulturno – povijesne baštine te sami razvoj specifičnih oblika turizma. Prijetnje Općine Vrsar su apartmanizacija to jest izgradnja i pritisak na prirodu povećanje emisije CO₂ te COVID 19 dok je bio prisutan , najveća slabost je sezonalnost, nedostatak ponude za mlade te zagađenje okoliša. Na razini Općine Vrsar u cilju je razvitak kulturnog, manifestacijskog, kamping te nautičkog turizma uz poštivanje načela održivog razvoja. Prema informacijama predstavnika lokalne vlasti, u budućim projektima za razvoj nautičkog turizma postoje planovi za proširenje kapaciteta

te podizanje razine kvalitete usluga u luci. Za budućnost kulturnog turizma, Općina ima u planu urediti postojeće te izgraditi nove objekte namijenjene kulturi.

POPIS LITERATURE

Stručna literatura

1. Bartolucci, M.,; Škorić, S.,; Andrijašević, M.: Menadžment sportskoga turizma i njegovih srodnih oblika, Zagreb, 2021.
2. Gržinić, J.: Uvod u turizam povijest razvoj i perspektive, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 2019.
3. Magaš, D.,; Vodeb, K.,; Zadel, Z.: Menadžment turističke organizacije i destinacije, Opatija, 2018.
4. Milotić, I.,; Zupanc, I.: Vrsar poviješću i zbiljom, Turistička zajednica Općine Vrsar
5. Provedbeni program Općine Vrsar za razdoblje 2021.- 2025. godine, Vrsar, 2021.
6. Rudančić, A.,; Sladoljev, J.: Kamping u hrvatskom turizmu, Libertas sveučilište, Zagreb
7. Turistička zajednica Grada Poreča, Program rada s financijskim planom za 2022. godinu, 2021. Poreč

Internetske stranice

1. Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, dostupno na: <https://agronet.apprrr.hr/>, (12.06.2023.)
2. Camping.hr, dostupno na: <https://www.camping.hr/hr/kampovi/koversada>, (25.06.2023.)
3. Dječji vrtić Tići, dostupno na: <https://www.vrtic-tici-vrsar.hr/>, (08.06.2023.)
4. Državni zavod za statistiku, dostupno na: <https://dzs.gov.hr/>, (01.06.2023.)
5. Financijska agencija FINA, dostupno na: <https://www.fina.hr/>, (02.06.2023.)
6. Montraker.hr, dostupno na: <http://www.montraker.hr/index.php?lang=hr>, (24.06.2023.)
7. Osnovna škola Vladimir Nazor, dostupno na: <http://os-vnazora-vrsar.skole.hr/>, (08.06.2023.)
8. Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_06_54_1409.html , (25.06.2023.)
9. Turistička zajednica Grada Poreča, dostupno na: <https://www.myporec.com/hr>, (24.06.2023.)
10. Turistička zajednica Općine Vrsar, dostupno na: <https://infovrsar.com/>, (19.06.2023.)

11. Zakon o pružanju usluga u turizmu, dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/343/Zakon-o-pru%C5%BEanju-usluga-u-turizmu>, (24.06.2023.)

POPIS TABLICA

Tablica 1. Broj zaposlenih po područjima djelatnosti u 2020., 2021. i 2022. godini	8
Tablica 2. Broj smještajnih jedinica i postelja u 2020., 2021. i 2022. godini	16
Tablica 3. Broj dolazaka i noćenja turista po vrstama smještajnih kapaciteta u 2022. godini	17
Tablica 4. Broj dolazaka i noćenja turista po vrstama smještajnih kapaciteta u 2021. godini	18
Tablica 5. Broj dolazaka i noćenja turista po vrstama smještajnih kapaciteta u 2020. godini	19
Tablica 6. Broj dolazaka i noćenja turista po nekomercijalnom smještaju u 2020., 2021. i 2022. godini.....	20
Tablica 7. Broj dolazaka i noćenja turista u 2020., 2021. i 2022. godini	21
Tablica 8. Broj dolazaka stranih turista po državama u Općini Vrsar	22
Tablica 9. Broj noćenja stranih turista po državama u Općini Vrsar	23
Tablica 10. Ostvareni broj noćenja po smještajnim objektima u periodu od 2020. do 2022. godine	24
Tablica 11. Broj upisane djece u dječji vrtić Tići	25
Tablica 12. Broj učenika OŠ Vladimir Nazor	25
Tablica 13. Djelatnosti registriranih trgovačkih društava na području Općine Vrsar	27
Tablica 14. Prvih petnaest država po ostvarenim dolascima u Gradu Poreču	30
Tablica 15. Prvih petnaest država po ostvarenim noćenjima u Gradu Poreču	31
Tablica 16. Popis manifestacija u Općini Vrsar.....	37

POPIS SLIKA

Slika 1. Geografski položaj Općine Vrsar	4
Slika 2. Naselja Općine Vrsar.....	5
Slika 3. Otok Sveti Juraj	10
Slika 4. Limski zaljev	11
Slika 5. Kamenolom Montraker.....	11
Slika 6. Šuma Kontija i gradina Mukaba	12
Slika 7. Vrsarski zvonik	12
Slika 8. Crkva svete Foške	13
Slika 9. Vrsarski kaštel.....	14

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Stanovništvo Općine Vrsar prema spolu (2021.).....	7
Grafikon 2. Broj upisanih učenika u OŠ Vladimir Nazor.....	26